

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Олена ПУСТОВА

« 01 » 09 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни «Політична економія»
для підготовки фахового молодшого бакалавра
за галуззю знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Робоча програма навчальної дисципліни «Політична економія» складена на основі програми навчальної дисципліни, затвердженої у 2023 р.

Розробник

Людмила ХАРЧЕНКО

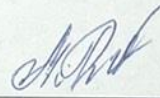
Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін, протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

Валентина КАЛУСЕНКО

Завідувач навчально-методичного кабінету коледжу

Людмила РОМАНЕНКО

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Критерії оцінювання.....	6
Тематичний план.....	7
Зміст навчальної дисципліни.....	8
Перелік тем курсових робіт.....	15
Перелік питань до рубіжної контрольної роботи.....	16
Перелік питань до екзамену.....	17
Рекомендовані джерела інформації.....	20

ПЕРЕДМОВА

Політична економія як фундаментальна наука безперервно розвивається, формуються нові наукові школи та напрями досліджень, набувають логічної довершеності економічні концепції, уточнюються або відкидаються як такі, що не витримали випробування практикою, теоретичні постулати. Особливих якісних змін набувають теоретичні дослідження економічного життя суспільства на етапі трансформаційних перетворень, оскільки виникає потреба не лише у теоретичному осмисленні нових реалій, а й у необхідності підготувати суб'єктів господарювання, суспільство в цілому до нових умов економічної співпраці.

Зміст тем навчальної дисципліни:

- Тема 1. Політична економія як фундаментальна суспільна наука
- Тема 2. Виробництво і його основні чинники. Суспільний продукт
- Тема 3. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні
- Тема 4. Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності
- Тема 5. Відносини власності в економічному житті суспільства
- Тема 6. Товарне виробництво і товарно-ринкові відносини
- Тема 7. Загальні основи ринку. Суб'єкти ринкової економіки
- Тема 8. Змішана економіка та її типи
- Тема 9. Суспільний продукт і його форми. Національний дохід
- Тема 10. Економічне зростання і його чинники
- Тема 11. Розподіл національного доходу. Споживання, заощадження і добробут людини
- Тема 12. Міжнародна економіка та її роль у зростанні добробуту людської спільноти світу

Мета навчальної дисципліни «Політична економія»: формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи збереження суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Предмет навчальної дисципліни: економічні відносини в їх єдності з продуктивними силами, політичними, ідеологічними, національними та іншими інститутами суспільства.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення загальних засад економічного життя суспільства, закономірностей розвитку економічної системи, механізму дії економічних законів і використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначення принципів рис основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції.

Вивчення дисципліни «Політична економія» передбачає набуття здобувачем компетентностей, а саме:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 4. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 8. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

При викладанні дисципліни застосовуються міжпредметні зв'язки з дисциплінами: «Історія економічних учень», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Фінанси», «Фінанси підприємства» та інші.

Вивчення курсу будується на використанні таких методів навчання: лекції, семінарські заняття, самостійна робота, написання рефератів, робота з нормативними актами, розв'язування задач, тестування, проведення економічних диктантів, обговорення конкретних економічних ситуацій, розв'язування бізнес-кейсів.

До контрольних заходів належать поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, виконання рубіжної контрольної роботи і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами фахової передвищої освіти навчального матеріалу дисципліни.

Підсумковою формою контролю знань здобувачів є усний екзамен.

Критерії оцінювання

Відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу в Ірпінському фаховому коледжі економіки та права», знання здобувачів фахової передвищої освіти оцінюються за 12 бальною шкалою оцінювання:

«12, 11, 10» – здобувач міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«9, 8, 7» – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

«6, 5, 4» – здобувач в основному володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають непевність або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«3, 2, 1» – здобувач не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, не володіє науковим мисленням, не проявляє практичних навичок

Тематичний план
з курсу «Політична економія»
для спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

№	Назва тем	Кількість годин			
		всього	В тому числі		
			лекції	Практ. та семін.	Самост. робота
1.	Політична економія як фундаментальна суспільна наука	11	4	2	5
2.	Виробництво і його основні чинники. Суспільний продукт	9	2	2	5
3.	Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні	10	2	2	6
4.	Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності	10	2	2	6
5.	Відносини власності в економічному житті суспільства	10	2	2	6
6.	Товарне виробництво і товарно-грошові відносини	14	4	4	6
7.	Загальні основи ринку. Суб'єкти ринкової економіки	18	6	6	6
8.	Змішана економіка та її типи	10	2	2	6
9.	Суспільний продукт і його форми. Національний дохід	11	2	4	5
10.	Економічне зростання і його чинники	9	2	2	5
11.	Розподіл національного доходу. Споживання, заощадження і добробут людини	10	2	2	6
12. 	Міжнародна економіка та її роль у зростанні добробуту людської спільноти світу	13	4	4	5
	Всього	135	34	34	67

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Політична економія як фундаментальна суспільна наука

Лекція

1. Зародження й основні етапи розвитку економічної теорії як науки.
2. Предмет економічної теорії.
3. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація.
4. Економічні категорії, закони та принципи.
5. Функції економічної теорії.

Семінарське заняття

1. Зародження й основні етапи розвитку економічної теорії як науки.
2. Предмет економічної теорії.
3. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація.
4. Економічні категорії, закони та принципи.
5. Функції економічної теорії.

Самостійна робота

1. Взаємозв'язок економічної теорії з іншими науками.
2. Економічні категорії, закони та принципи.
3. Структура загальної економічної теорії.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [1, 2, 5, 7, 8]

Додаткові: [15, 16, 17, 23]

Тема 2. Виробництво і його основні чинники. Суспільний продукт

Лекція

1. Сутність і структура суспільного виробництва.
2. Основні фактори виробництва та їхній взаємозв'язок.
3. Суспільний продукт та його форми.

Семінарське заняття

1. Сутність і структура суспільного виробництва.
2. Основні фактори виробництва та їхній взаємозв'язок.
3. Ефективність виробництва, її сутність, соціальні та економічні показники.

Самостійна робота

1. Обмеженість ресурсів.
2. Суспільний продукт та його форми.
3. Матеріальне і нематеріальне виробництво.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [2, 4, 5, 7, 8]

Додаткові: [11, 13, 22]

Тема 3. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні

Лекція

1. Економічні потреби суспільства, їхня суть та структура.
2. Економічний закон зростання потреб.
3. Економічні інтереси: сутність суб'єкти, класифікація.

Семінарське заняття

1. Економічні потреби суспільства, їхня суть та структура.
2. Економічний закон зростання потреб.
3. Економічні інтереси; сутність суб'єкти, класифікація.
4. Взаємодія потреб та інтересів як рушійна сила соціально-економічного прогресу.

Самостійна робота

1. Розкрийте роль потреб й інтересів як джерела активності економічних суб'єктів.
2. Мотиви та стимули ефективного господарювання.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [2, 5, 7, 8, 9]

Додаткові: [14, 18, 19]

Тема 4. Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності

Лекція

1. Поділ праці як основа і розвитку товарного виробництва, сутність поділу праці
2. Етапи розвитку суспільного поділу праці
3. Сучасна спеціалізація виробництва. Види економічної діяльності.

Семінарське заняття

1. Поділ праці як основа і розвитку товарного виробництва, сутність поділу праці
2. Етапи розвитку суспільного поділу праці
3. Сучасна спеціалізація виробництва. Види економічної діяльності,
4. Економічний закон поділу праці
5. Провідні та базові галузі

Самостійна робота

1. Економічний закон поділу праці
2. Провідні та базові галузі

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [2,4,7,8,9,11,13]

Додаткові: [12,22]

Тема 5. Відносини власності в економічному житті суспільства

Лекція

1. Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі.
2. Формаційний та цивілізаційний підходи до періодизації суспільного розвитку.
3. Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи. Типи економічних систем.

Семінарське заняття

1. Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі.
2. Формаційний та цивілізаційний підходи до періодизації суспільного

розвитку.

3. Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи. Типи економічних систем.

4. Особливості розвитку відносин власності в Україні за роки незалежності,

5. Закон адекватності відносин економічної власності рівню, характеру та структурі продуктивних сил.

Самостійна робота

1. Особливості розвитку відносин власності в Україні за роки незалежності.

2. Сукупність право чинностей власника.

3. Сучасні форми приватної власності.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [2, 3, 5, 7, 8]

Додаткові: [20, 21]

Тема 6. Товарне виробництво і товарно-ринкові відносини

Лекція

1. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне.

2. Товар і його властивості.

3. Закон вартості, його сутність та функції.

4. Виникнення та суть грошей і грошових відносин

5. Функції грошей та їхня еволюція

6. Грошова система, її структурні елементи й основні типи.

7. Закони грошового обігу та інфляція

Семінарське заняття

1. Форми організації суспільного виробництва натуральне і товарне.

2. Товар і його властивості.

3. Закон вартості, його сутність та функції.

4. Виникнення та суть грошей і грошових відносин

5. Функції грошей та їхня еволюція

6. Грошова система, її структурні елементи й основні типи.

7. Закони грошового обігу та інфляція.

Самостійна робота

1. Валютні курси. Конвертованість грошей.

2. Антиінфляційна державна політика. Грошові реформи.

3. Альтернативні теорії вартості.

4. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [2, 5, 8]

Додаткові: [12, 13, 17, 24]

Тема 7. Загальні основи ринку. Суб'єкти ринкової економіки

Лекції

1. Сутність ринку.

2. Функції ринку. Умови його формування і розвитку.

3. Інфраструктура ринку.

4. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага.
5. Конкуренція, її суть, функції та форми.
6. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки.
7. Капітал підприємства.
8. Суть підприємництва, умови його існування, види та функції.
9. Капітал як економічна категорія.
10. Капітал і праця.
11. Винагорода за працю.
12. Витрати виробництва, їх суть і види.
13. Вартість товару і його ціна.
14. Прибуток як економічна категорія.
15. Норма прибутку і фактори, що на неї впливають.

Семінарське заняття

1. Еволюція теоретичних уявлень про роль держави в економіці. Економічні функції держави.
2. Форми і методи державного регулювання економіки.
3. Домогосподарства як суб'єкт регульованих ринкових відносин.
4. Зміст, основні принципи та ознаки підприємництва.
5. Організаційно-правові форми підприємництва.
6. Капітал як економічна категорія товарного виробництва.
7. Витрати виробництва, ціни і прибуток.
8. Кругообіг і оборот промислового капіталу. Амортизація і відтворення
9. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки.
10. Сутність земельної ренти та її відображення у різноманітних теоріях
11. Класифікація підприємств за розміром. Нові види підприємницької діяльності.
12. Капітал сфери обігу.
13. Доходи їхні джерела, розподіл.
14. Ціноутворення на ринку праці. Заробітна плата.

Самостійна робота

1. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки.
2. Сутність земельної ренти та її відображення у різноманітних теоріях
3. Доходи їхні джерела, розподіл.
4. Ціноутворення на ринку праці. Заробітна плата.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [5, 7, 8, 9]

Додаткові: [16, 25]

Тема 8. Змішана економіка та її типи

Лекція

1. Сутність та складові змішаної економіки.
2. Національні моделі змішаної економіки.
3. Проблеми розбудови ринкової економіки в Україні.

Семінарське заняття

1. Об'єктивні основи виникнення та розвитку капіталістичної системи.
2. Соціально-економічний прогрес та історичні перспективи економічної системи змішаного капіталізму.
3. Методи державного регулювання змішаної економіки.

Самостійна робота

1. Методи державного регулювання змішаної економіки.
2. Необхідність і суть державного регулювання економіки.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [2, 5, 7, 8]

Додаткові: [13, 14]

Тема 9. Суспільний продукт і його форми. Національний дохід.**Лекція**

1. Сутність і багатогранність процесу суспільного відтворення.
2. Обчислення національного продукту.
3. Сутність і структура національного багатства.

Семінарське заняття

1. Сутність і багатогранність процесу суспільного відтворення.
2. Обчислення національного продукту.
3. Сутність і структура національного багатства.
4. Перспективні структурні зрушення національного багатства України

Самостійна робота

1. Перспективні структурні зрушення національного багатства України
2. Система національних рахунків та її показники.
3. Зміст суспільного відтворення і сукупний суспільний продукт
4. Система національних рахунків та її основні макроекономічні показники.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [2, 5, 7, 8]

Додаткові: [13, 14]

Тема 10. Економічне зростання і його чинники**Лекція**

1. Економічне зростання: сутність, типи і фактори.
2. Нагромадження та інвестиції, їх роль в економічному зростанні.
3. Циклічність економічного розвитку. Основні характеристики циклів.

Семінарське заняття

1. Економічне зростання: сутність, типи і фактори.
2. Нагромадження та інвестиції, їх роль в економічному зростанні.
3. Циклічність економічного розвитку. Основні характеристики циклів.
4. Теорія „довгих хвиль” в економіці.
5. Роль інвестицій в економічному зростанні.
6. Фактори підвищення продуктивності праці.

Самостійна робота

1. Теорія «довгих хвиль» в економіці.

2. Нециклічні коливання економіки.
3. Безробіття його зміст, причини, види, форми. Рівень безробіття. Вплив на економіку.
4. Роль інвестицій в економічному зростанні.
5. Фактори підвищення продуктивності праці

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:[2, 5, 7, 8]

Додаткові: [13, 14]

Тема 11. Розподіл національного доходу. Споживання, заощадження і добробут людини

Лекція

1. Розподільчі відносини та їх місце у відтворювальному процесі сутність та причини диференціації доходів населення.
2. Необхідність та сутність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Податки і соціальні виплати.

Семінарське заняття

1. Розподільчі відносини та їх місце у відтворювальному процесі сутність та причини диференціації доходів населення.
2. Необхідність та сутність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Податки і соціальні виплати.
3. Споживання та заощадження.
4. Роль державного бюджету в перерозподілі національного доходу.
5. Податкова система в структурі інструментів державного регулювання економіки.

Самостійна робота

1. Роль державного бюджету в перерозподілі національного доходу.
2. Податкова система в структурі інструментів державного регулювання економіки.
3. Споживання та заощадження.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:[2, 5, 7, 8]

Додаткові: [13, 14]

Тема 12. Міжнародна економіка та її роль у зростанні добробуту людської спільноти світу.

Лекція

1. Світове господарство, його суть та структура.
2. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки як основа формування світового господарства.
3. Форми міжнародних економічних відносин.

Семінарське заняття

1. Світове господарство, його суть та структура.
2. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки як основа

формування світового господарства.

3. Форми міжнародних економічних відносин.

4. Всесвітній ринок товарів та послуг зміст і структура світової валютної системи.

5. Міжнародна міграція робочої сили.

6. Економічні аспекти глобальних проблем.

Самостійна робота

1. Всесвітній ринок товарів та послуг зміст і структура світової валютної системи.

2. Міжнародна міграція робочої сили.

3. Економічні аспекти глобальних проблем.

4. Міжнародна виробнича кооперація.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [2, 5, 7, 8]

Додаткові: [10, 13, 14, 24, 26]

Перелік тем курсових робіт

1. Становлення і основні етапи розвитку політичної економії як науки.
2. Потреби: сутність і критерії класифікації.
3. Система економічних законів: механізм дії і механізм використання.
4. Власність: сутність, структура, економічний зміст.
5. Державна власність: сутність і економічна роль.
6. Форми товарної організації виробництва.
7. Економічний зміст суспільних відносин.
8. Витрати виробництва: критерії та класифікація.
9. Собівартість як економічна категорія.
10. Функції ціни у сучасній економічній системі.
11. Інфраструктура ринку. Проблеми формування її в Україні.
12. Ринок засобів виробництва: взаємозв'язок попиту і пропонування.
13. Формування ринку виробничих ресурсів в Україні.
14. Сутність кредиту і його роль у сучасній економіці.
15. Економічна природа позичкового відсотка.
16. Банки України і шляхи підвищення їх ролі в економіці.
17. Основний капітал, його фізичний і моральний знос в Україні.
18. Капітал підприємства і шляхи підвищення ефективності його кругообігу.
19. Акціонерна форма організації підприємств.
20. Форми власності та види підприємств у сучасній економічній системі.
21. Капітал як економічна категорія капіталістичного способу виробництва.
22. Заробітна плата: теоретичні концепції.
23. Ринок і держава в сучасній економічній системі.
24. Економічні функції держави в сучасній економічній системі.
25. Об'єктивні основи формування доходів населення.
26. Проблеми саморегулювання та державного регулювання у сучасній економічній системі.
27. Національне багатство і його структурні елементи.
28. Економічне відтворення в сучасних умовах.
29. Економічне зростання та екологія: механізм розв'язання суперечностей.
30. Світове господарство: сутність та етапи розвитку.
31. Форми міжнародних економічних відносин.
32. Проблеми розвитку конкуренції в сільському господарстві України.
33. Монополії та олігополії
34. Аграрні відносини та їх еволюція за сучасних умов.
35. Орендні відносини в сучасній економічній системі.
36. Функції ринку.
37. Економічна природа конкуренції.
38. Типи й види конкуренції.
39. Проблеми відтворення трудових ресурсів.
40. Ринок праці як форма регулювання зайнятості трудових ресурсів.
41. Форми й методи соціального захисту населення.

42. Роль інвестицій в економічному зростанні.
43. Фінанси як інструмент економічного регулювання.
44. Механізм грошово-кредитного регулювання.
45. Економічні основи виникнення монополій та їх форми.
46. Економічна роль монополій.
47. Антимонопольна політика держави: необхідність, сутність і значення.
48. Змішана економіка: сутність та основні ознаки.
49. Інтеграційні економічні відносини.

Перелік питань до рубіжної контрольної роботи

1. Зародження й основні етапи розвитку політичної економії як науки.
2. Предмет політичної економії.
3. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація.
4. Економічні категорії, закони та принципи.
5. Функції політичної економії.
6. Сутність і структура суспільного виробництва.
7. Основні фактори суспільного виробництва та їхній взаємозв'язок.
8. Продукт виробництва та його форми
9. Економічні потреби суспільства, їхня суть та структура.
10. Економічний закон зростання потреб.
11. Економічні інтереси: сутність суб'єкти, класифікація.
12. Етапи розвитку суспільного поділу праці.
13. Сучасна спеціалізація виробництва. Види економічної діяльності,
14. Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі.
15. Формаційний та цивілізаційний підходи до періодизації суспільного розвитку,
16. Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи.
17. Типи економічних систем.
18. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне.
19. Товар і його властивості.
20. Основні теорії вартості,
21. Закон вартості, його сутність та функції.
22. Виникнення та суть грошей і грошових відносин
23. Функції грошей та їхня еволюція.
24. Грошовий обіг і його закони.
25. Грошова система, її структурні елементи й основні типи.
26. Інфляція, її сутність, причини, види і соціально-економічні наслідки.
27. Валютні курси, конвертованість грошей.
28. Ринкове господарство як невід'ємна складова товарного виробництва.
29. Функції ринку та умови його функціонування і розвитку
30. Попит, пропозиція та закони, що їх регулюють.
31. Конкуренція і монополія.
32. Класифікація ринків за різними критеріями.
33. Інфраструктура ринку та характеристика її основних елементів.

Перелік питань д екзамену

1. Зародження й основні етапи розвитку економічної теорії як науки.
2. Предмет політичної економії.
3. Методи економічних досліджень.
4. Закони, принципи і категорії політичної економії.
5. Суспільне виробництво: сутність, структура, фактори.
6. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства.
7. Економічні інтереси, їх взаємозв'язок з потребами, споживанням і виробництвом.
8. Економічна система суспільства: сутність, структурні елементи.
9. Типи економічних систем та критерії їх класифікації.
10. Людина як провідний елемент продуктивних сил і суб'єкт виробничих відносин.
11. Власність як економічна категорія.
12. Еволюція форм власності.
13. Особливості розвитку відносин власності в Україні за роки незалежності.
14. Відносини власності в системі змішаної економіки.
15. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне.
16. Товар і його властивості.
17. Закони розвитку товарного виробництва.
18. Виникнення та сутність грошей і грошових відносин.
19. Сутність і функції грошей.
20. Закон вартості, його сутність та функції.
21. Закони грошового обігу.
22. Грошова система, її структурні елементи й основні типи.
23. Інфляція та забезпечення стабільності купівельної спроможності грошової одиниці.
24. Витрати виробництва: сутність, види.
25. Прибуток: сутність, структура.
26. Ринок: сутність, функції та моделі.
27. Попит, пропозиція, їх взаємодія.
28. Сутність ціни та механізм ціноутворення.
29. Ринкова ціна: механізм формування і функції
30. Конкуренція і моделі ринків.
31. Класифікація ринків і загальні ознаки їх функціонування.
32. Ринок предметів споживання.
33. Ринок засобів виробництва.
34. Ринок капіталів та його складові.
35. Ринок праці та розподіл трудових ресурсів.
36. Ринок нерухомості та його особливості.
37. Проблеми формування ринків праці, землі та капіталів в Україні.
38. Ринок цінних паперів в Україні та проблеми його функціонування.
39. Інфраструктура ринку: сутність, основні елементи, функції.
40. Товарні біржі як елемент інфраструктури ринку.
41. Фондові біржі як елемент інфраструктури ринку.

42. Валютні біржі та їх роль в ринковій економіці.
43. Позичковий капітал і процент.
44. Банки, їх роль та функції.
45. Капітал у сфері торгівлі.
46. Кредит, його функції і форми.
47. Цінні папери як фіктивний капітал сфери обігу.
48. Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин.
49. Організаційно-правові форми підприємництва
50. Капітал підприємства і його кругообіг.
51. Оборот капіталу, основний і оборотний капітал підприємства.
52. Підприємництво: сутність, види, роль у ринковій економіці.
53. Проблеми розвитку цивілізованого підприємництва в Україні.
54. Сутність, види і джерела формування доходів. Номінальні й реальні доходи
55. Податки та платежі з доходів підприємства.
56. Акціонерне товариство як сучасна форма підприємництва.
57. Прибуток у розвитку підприємництва.
58. Особливості нагромадження капіталу в Україні.
59. Капітал як економічна категорія.
60. Капітал і праця.
61. Заробітна плата: сутність, форми, системи.
62. Підприємництво в аграрній сфері.
63. Земельна рента та її форми.
64. Форми господарювання в сільському господарстві та їхні особливості в різних країнах.
65. Держава та її економічні функції.
66. Держава як суб'єкт економічних відносин.
67. Форми і методи державного регулювання економіки.
68. Методи обчислення суспільного продукту.
69. Продуктивність праці та її роль у відтворювальному процесі.
70. Економічне відтворення: сутність, види.
71. Особливості відтворення в аграрному секторі економіки.
72. Тіньовий сектор в економічному відтворенні
73. Національне багатство і його структура.
74. Розподільчі відносини та їхнє місце у відтворювальному процесі.
75. Розподіл національного доходу.
76. Доходи населення: об'єктивні основи формування, диференціація, необхідність перерозподілу.
77. Роль державного бюджету в перерозподілі національного доходу.
78. Споживання, національний дохід і заощадження.
79. Державне регулювання розподілу доходів.
80. Економічне зростання і його чинники.
81. Нагромадження та інвестиції, їх роль в економічному зростанні.
82. Економічні цикли: сутність види.
83. Зайнятість: сутність, форми та ефективність.

84. Неповна зайнятість і безробіття в механізмі відтворення робочої сили.
85. Фактори та показники розширеного відтворення робочої сили.
86. Державне регулювання зайнятості та його методи.
87. Проблеми політики зайнятості в Україні.
88. Господарський механізм, його сутність та елементи.
89. Державне регулювання суспільного відтворення та його форми.
90. Проблеми удосконалення механізму господарювання в Україні.
91. Податки як інструмент державного регулювання економічних процесів.
92. Грошово-кредитна політика як напрям державного регулювання економіки.
93. Закономірності та етапи розвитку капіталістичної економічної системи.
94. Фінансово-монополістичний капітал.
95. Економічна система сучасного капіталізму.
96. Монополії та олігополії в умовах капіталістичної змішаної економіки.
97. Фінансова олігархія та її еволюція.
98. Еволюція і перспективи розвитку сучасного капіталізму.
99. Власність та господарський механізм соціалістичної економіки.
100. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.
101. Моделі перехідної економіки.
102. Соціально-економічні перетворення в Україні на шляху до соціально орієнтованої змішаної економіки.
103. Світове господарство: сутність, структура.
104. Міжнародний поділ праці і спеціалізація.
105. Інтернаціоналізація господарських відносин і продуктивних сил.
106. Міжнародна економічна інтеграція як вищий рівень інтернаціоналізації.
107. Форми міжнародних економічних відносин.
108. Міжнародна торгівля та її економічні основи.
109. Міжнародний рух капіталів: сутність, форми.
110. Міжнародні валютно-фінансові відносини.
111. Міжнародна трудова міграція.
112. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
113. Економічні аспекти глобальних проблем.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 9-те вид., доповн. Київ: Знання, 2014. 710 с.
2. Макаренко П.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Кончаковський Є.О. Політична економія : навчальний посібник. Полтава: РВВ ПДАА, 2013. 295 с.
3. Основи економічної теорії: навч. посіб. / за ред. акад. І.Ф.Прокопенка. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2015. 260 с.
4. Старостенко Г.Г., Мірко Н.В. Політекономія: навч. посібн. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. 450 с.
5. Башнянин Г. І., Шевчук Є. С. Політична економія: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2017. 280 с.
6. Щетинін А.І. Політична економія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 48 с.
7. Основи економічної теорії у структурно-логічних схемах: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2010. 144 с.
8. Помінова І. І. Політична економія: навч.-метод. посібник. Харків: MONOGRAF, 2016. 268 с.
9. Обіход Т. В. Основні ідеї історичної школи політичної економії та їх застосування в Україні. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. №20, 2021. С.7-14.

Додаткові:

10. Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Сучасна економіка : навч. посіб. Київ : Вища пік., 2005. С. 30-40.
11. Мочерний С. В. Політекономія: підручник. Вид 2-ге, випр. Київ : Вікар, 2005. 386 с.
12. Основи економічної теорії / за ред. Предборського В. А. Київ : Фенікс, 2001.
13. Основи економічної теорії : політекономічний аспект : підручник / за ред. Г. Н. Климко. Київ: Знання-Прес, 2004.
14. Кривенко К.Т., Савчук В.С., Беляєв О.О. Політекономія : навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2001. 508 с.
15. Ніколаєнко Ю.В. Політекономія: підручник. Київ : ЦУЛ, 2003.
16. Огнян Г.А. Політична економія: навч. посіб. Київ : МАУП, 2003.
17. Хмарська І., Кучерява К., Клімова І. Особливості післявоєнного відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*. 2022. №42. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-31> (дата звернення: 29.08.2023).
18. Кіндзерський Ю. Повоєнне відновлення промисловості України: виклики та особливості політики. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 2. С. 101–117. URL: <https://doi.org/10.35774/econa2022.02.101> (дата звернення: 29.08.2023).
19. Зверяков М. І. Формування моделі економічного розвитку в нових історичних реаліях. *Економіка України*. 2022. № 8. С. 3–19. URL: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.08.003> (дата звернення:

29.08.2023).

20. Шапран О. Маркетингове обґрунтування заходів щодо стабілізації економічної системи України у післявоєнний період на основі шерінгової економіки. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2022. № 1. С. 3–7. URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2022.1.3> (дата звернення: 29.08.2023).

21. Гуменюк В. В. Зарубіжний досвід повоєнної трансформації державного управління і уроки для України. *Економіка України*. 2022. № 8. С. 34–54. URL: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.08.034> (дата звернення: 29.08.2023).

22. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 29.08.2023).

23. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення: 29.08.2023).

24. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk> (дата звернення: 29.08.2023).

25. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 29.08.2023).

26. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення: 29.08.2023).